

Handläggare:
Malin Lindvall, 08-508 29 749

Till
Finansroteln

Remissen om En ny kamerabevakningslag (SOU 2017:55)

Svar på remiss från Finansroteln (dnr 110-1109/2017).

Sammanfattning

Utredningen om kameraövervakning – brottsbekämpning och integritetsskydd har fått i uppdrag att utreda vissa frågor om kameraövervakning enligt kameraövervakningslagen (2013:460) och att göra en analys av hur lagen behöver anpassas till EU:s nya reglering om behandling av personuppgifter. I uppdraget har även ingått att undersöka hur lagens tillämpningsområde förhåller sig till användning av ny teknik och göra vissa överväganden, analyser och bedömningar kopplade till brottsbekämpning. Dessutom har utredningen fått i uppdrag att analysera om integritetsskyddet på arbetsplatser behöver förbättras.

I betänkandet föreslås att kameraövervakningslagen ska ersättas av en ny lag som ska heta kamerabevakningslagen. Lagen ska träda i kraft den 25 maj 2018.

Koncernledningen är positiv till att anpassningen av den nya EU-regleringen om behandling av personuppgifter på området för kameraövervakning sker genom en ny lag, kamerabevakningslagen. Koncernledningen har synpunkter på bestämmelsen om lagens tillämpningsområde, men har i övrigt inga invändningar mot utredningens förslag.

Koncernledningen menar att bestämmelsen om att lagen inte ska gälla vid bl.a. kamerabevakning som sker i en verksamhet som omfattas av tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen är svårbegriplig, både vad gäller lagtexten och vad utredningen skrivit i kommentaren. Detta bör tydliggöras i den fortsatta beredningen.

Koncernledningen konstaterar att kravet på tillståndsförfarande utgör ytterligare ett exempel där det ställs högre krav på de kommunala bostadsbolagen jämfört med privata företag trots att de befinner sig på en konkurrensutsatt marknad. I den avvägning som måste göras hävdar dock koncernledningen inte något undantag från kravet.

Ärendet

Utredningen om kameraövervakning – brottsbekämpning och integritetsskydd har fått i uppdrag att utreda vissa frågor om kameraövervakning enligt kameraövervakningslagen (2013:460) och att göra en analys av hur lagen behöver anpassas till EU:s nya reglering

om behandling av personuppgifter. I uppdraget har även ingått att undersöka hur lagens tillämpningsområde förhåller sig till användning av ny teknik och göra vissa överväganden, analyser och bedömningar kopplade till brottsbekämpning. Dessutom har utredningen fått i uppdrag att analysera om integritetsskyddet på arbetsplatser behöver förbättras.

En ny kamerabevakningslag

EU:s nya reglering om behandling av personuppgifter består av en förordning och ett direktiv. Direktivet gäller för personuppgiftsbehandling hos vissa myndigheter och för syften som avser bl.a. brottsbekämpning, lagföring och straffverkställighet. Den nya EU-förordningen omfattar annan personuppgiftsbehandling hos myndigheter och andra. Den kommer att gälla direkt i Sverige den 25 maj 2018, vilket innebär att bestämmelser om kameraövervakning som upprepar eller avviker från innehållet i förordningen inte kan behållas i svensk lagstiftning annat än om förordningen ger utrymme för det. Det nya direktivet ska genomföras i svensk rätt och svenska bestämmelser som omfattar kameraövervakning som träffas av direktivet måste uppfylla direktivets krav. Sammantaget innebär detta att det krävs en stor reform av den svenska lagstiftningen på området.

Kamerabevakningslagens syfte ska vara att tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål, bl.a. brottsbekämpning, och att skydda enskilda mot otillbörliga intrång i den personliga integriteten vid sådan bevakning.

Kamerabevakningslagen ska ha ett förhållandevis brett tillämpningsområde. Med kamerabevakning ska förstås att kameror eller därmed jämförliga utrustningar, utan att manövreras på platsen, används varaktigt eller upprepat för personbevakning. Och med personbevakning menas att människor kan identifieras genom bevakning, t.ex. om hela personen eller ansiktet syns tydligt. Lagen ska inte omfatta användning av handhållna kameror och kameror som på annat sätt bärs på kroppen. Däremot ska lagen omfatta kameror på drönare och på eller i bussar, tågagnar och liknande objekt förutsatt att kamerorna inte kan manövreras på platsen. Bestämmelserna i lagen ska även omfatta kameror som är placerade på geografiskt bestämda platser t.ex. på eller inuti byggnader och på stolpar.

Lagen ska endast gälla om de kameror eller separata ljudanordningar som används finns i Sverige och den som bedriver bevakningen är etablerad här eller i tredjeland.

Kamerabevakning som en fysisk person utför som ett led i en verksamhet av rent privat natur eller som har samband med dennes hushåll omfattas inte av lagen. Hemlig kameraövervakning undantas också. Dessutom ska undantag göras för kamerabevakning som sker i verksamhet som omfattas av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen samt kamerabevakning som sker för journalistiska ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande. Annan lagstiftning kan aktualiseras vid sådan kameraanvändning som inte omfattas av kamerabevakningslagens bestämmelser.

Ett upplysningskrav

På motsvarande sätt som idag ska i kamerabevakningslagen finnas ett krav på att det ska lämnas upplysning om kamerabevakning. Kravet ska delvis vara strängare än tidigare. Den som bedriver kamerabevakning ska genom tydlig skyltning eller på annat sätt lämna upplysning om bevakningen, sin identitet och sina kontaktuppgifter och kontaktuppgifter till ett eventuellt dataskyddsombud. Om ljud kan avlyssnas eller tas upp vid bevakningen ska särskild upplysning om detta lämnas. Dessutom ska viss ytterligare information – bl.a. om ändamålet med kamerabevakningen och möjligheten att lämna in klagomål till tillsynsmyndigheten – göras tillgänglig t.ex. via en webbsida.

Från upplysningskravet ska gälla vissa undantag, några som idag finns i kameraövervakningslagen, men även några nya. De nya undantagen avser kamerabevakning som bedrivs i brådskande fall från t.ex. en drönare. Det ena undantaget gäller när sådan bevakning bedrivs av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen i ett fall där det av särskild anledning finns risk för viss allvarlig brottslighet och syftet med bevakningen är att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra denna. Det andra undantaget gäller när bevakning bedrivs av Polismyndigheten eller den som är räddningsledare enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor i ett fall där bevakningen är av vikt för att avvärja en hotande olycka eller begränsa verkningarna av en inträffad olycka.

I enskilda fall ska tillsynsmyndigheten kunna besluta om undantag från upplysningskravet om det finns synnerliga skäl för det.

Ökade möjligheter till kamerabevakning – ett begränsat tillståndskrav

Kamerabevakningslagen ska – till skillnad mot kameraövervakningslagen – inte innehålla något generellt krav på tillstånd för att kamerabevakning ska få ske. Inte heller ska lagen innehålla något krav på anmälan som motsvarar dagens anmälningsskyldighet. Däremot ska den nya lagen innehålla ett begränsat tillståndskrav.

En utgångspunkt för lagen är att den bör ge ökade möjligheter till kamerabevakning och EU-regleringen innebär att det inte längre är möjligt att upprätthålla en generell tillståndsplikt för sådan kamerabevakning som omfattas av förordningen. Förordningen tillåter endast krav på tillstånd i vissa fall medan ett generellt sådant krav kan gälla för kamerabevakning som träffas av direktivet.

Genom att slopa dagens generella tillståndskrav och anmälningsskyldighet kommer kamerabevakning i många verksamheter att i framtiden bli tillstånds- och anmälningsfri. Möjligheterna att bedriva kamerabevakning i dessa verksamheter kan därför öka. Även om andra bestämmelser ska gälla för sådan kamerabevakning kan det förutses att den svenska tillsynsmyndigheten på området, liksom de rättsprövande domstolarna, kommer att ha en mer generös syn än tidigare på utrymmet för kamerabevakning. Rättsläget är helt nytt på grund av den nya EU-regleringen och bl.a. kan fler berättigade ändamål för kamerabevakning kunna åberopas.

Även det tillståndskrav som kamerabevakningslagen ska innehålla därför att principiella och praktiska skäl motiverar det kan förenas med ökade möjligheter till

kamerabevakning. Tillståndsförfarandet innebär en prövning enligt vissa i lagen på förhand givna kriterier, som är särskilt anpassade för de behov och de integritetsaspekter som gäller på kamerabevakningsområdet. Dessa kriterier kan främja att prövningen blir mer förutsebar och enhetlig samt att tillstånd beviljas i större utsträckning än med dagens kameraövervakningslag.

För kamerabevakning som ska omfattas av tillståndskravet ska den nya lagen ge ökade möjligheter att få tillstånd dels genom att de intressen av kamerabevakning som ska tillmätas betydelse vid prövningen utökas, dels genom att undantagen från tillståndskravet vidgas något jämfört med idag.

Tillståndskravet ska gälla endast för vissa objekt och för platser dit allmänheten har tillträde. Kravet ska gälla för statliga och kommunala myndigheter. Det ska också gälla för andra fysiska eller juridiska personer när de utför en uppgift som följer av lag eller annan författning, kollektivavtal eller beslut som meddelats med stöd av lag eller annan författning, om uppgiften avser brottsbekämpning, lagföring, straffverkställighet, upprätthållande av allmän ordning och säkerhet eller nationell säkerhet eller om uppgiften annars är av allmänt intresse.

Kravet på tillstånd ska alltså gälla samtliga myndigheter, i den mån viss kamerabevakning som de bedriver inte är undantagen från kravet, och privaträttsliga subjekt som driver exempelvis skolverksamhet, kollektivtrafik, hälso- och sjukvård och förläggningar för asylsökande.

Däremot ska tillståndskravet inte gälla exempelvis privaträttsliga subjekts kamerabevakning i butikslokaler, av medieredaktioner, av lokaler som används av religiösa samfund och av idrottsarenor. Inte heller ska det omfatta t.ex. kamerabevakning inom jord- och skogsbruk.

Från tillståndskravet ska gälla vissa undantag som i huvudsak motsvarar undantagen från tillståndsplikten enligt kameraövervakningslagen. Och några av den lagens undantag ska vidgas, t.ex. undantas kamerabevakning som bedrivs under högst en månads tid av Polismyndigheten och Säkerhetspolisen när det av särskild anledning finns risk för viss allvarlig brottslighet och syftet med bevakningen är att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra denna. Vidare ska undantas viss kamerabevakning som hittills varit anmälningsskyldig bl.a. bevakning i tunnelbanan.

Tillstånd till kamerabevakning ska ges om intresset av sådan bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. Vid bedömningen av intresset av kamerabevakning ska det särskilt beaktas om bevakningen behövs för att

- förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott på en brottsutsatt plats,
- förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra angrepp på någons liv, hälsa eller trygghet till person eller på egendom på en plats där det av särskild anledning finns risk för sådana angrepp,

- förebygga, förhindra eller upptäcka störningar av allmän ordning och säkerhet eller begränsa verkningarna av sådana störningar,
- utöva kontrollverksamhet,
- förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av inträffade olyckor, eller
- tillgodose andra därmed jämförliga ändamål.

Vid ändrade förhållanden ska ett tillstånd kunna ändras eller återkallas.

Tillståndskravet ska inträda när kamerabevakning ska ske, vilket i praktiken innebär att tillstånd måste sökas innan bevakningen påbörjas.

Det föreslagna tillståndsförfarandet innebär att en ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter som i princip motsvarar innehållet i en sådan konsekvensbedömning som regleras i förordningen eller direktivet. Ansökan om tillstånd ska göras hos tillsynsmyndigheten. Den kommun där kamerabevakningen ska ske ska få tillfälle att yttra sig före ett beslut om tillstånd, om det behövs. Ett beslut om tillstånd ska förenas med villkor om hur bevakningen får anordnas. Om förutsättningarna för ett tillstånd ändras, får nya villkor beslutas, eller, om förutsättningarna för tillstånd inte längre är uppfyllda, tillståndet återkallas.

Ett förstärkt integritetsskydd på arbetsplatser

I fråga om kamerabevakning på arbetsplatser som ska omfattas av kravet på tillstånd till sådan bevakning ska – liksom enligt kameraövervakningslagen – ett yttrande från ett skyddsombud, en skyddskommitté eller en organisation som företräder arbetstagarna på arbetsplatsen lämnas in tillsammans med en ansökan om tillstånd. Detsamma ska gälla i fråga om en ansökan om undantag från upplysningskravet vid kamerabevakning på arbetsplatser.

När det gäller kamerabevakning på arbetsplatser som inte ska omfattas av tillståndskravet ska införas en ny skyldighet för arbetsgivaren att först förhandla om bevakningen med en organisation som företräder arbetstagarna på arbetsplatsen. Förhandlingsskyldigheten ska fullgöras på det sätt som anges i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet. medbestämmande i arbetslivet. Från förhandlingsskyldigheten ska avvikelser få göras genom kollektivavtal.

En organisation som företräder arbetstagarna på arbetsplatsen ska ha rätt att överklaga beslut om tillstånd till kamerabevakning och beslut om undantag från upplysningskravet.

Ett förstärkt integritetsskydd i övrigt

Vid kamerabevakning ska i övrigt gälla de bestämmelser som finns i förordningen och dataskyddslagen med föreskrifter eller brottsdatalogen med föreskrifter och som avser principer för behandling av personuppgifter, rättigheter för enskilda, skyldigheter för personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden samt överföring av personuppgifter till tredjeland eller internationella organisationer.

Att låta dessa bestämmelser gälla för kamerabevakning ger ett förstärkt integritetsskydd jämfört med vad som gällt hittills. Några sakliga ändringar av bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) om sekretess vid kamerabevakning och sekretess hos tillsynsmyndigheten behövs inte enligt utredningen.

Tillsyn, sanktioner och rättsmedel

Utredningen föreslår att tillsynen över kamerabevakning ska samlas hos en enda myndighet, Datainspektionen, och inte längre vara uppdelad mellan länsstyrelserna och Datainspektionen.

Något straffansvar för den som bryter mot kamerabevakningslagen eller beslut som meddelats med stöd av lagen ska inte längre kunna följa.

Tillsynsmyndighetens beslut enligt lagen, t.ex. i frågor om tillstånd till kamerabevakning, undantag från kravet på upplysning om kamerabevakning och sanktionsavgifter, ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslut om tillstånd till kamerabevakning och om undantag från upplysningskravet ska få överklagas även av den kommun där bevakningen ska ske. Som framgått ovan ska ett sådant beslut – när kamerabevakningen ska avse en arbetsplats – också få överklagas av en organisation som företräder arbetstagarna på arbetsplatsen.

I övrigt ska bestämmelser om tillsynsmyndighetens befogenheter, sanktioner, överklagande m.m. i förordningen och dataskyddslagen med föreskrifter eller i brottsdatalagen med föreskrifter gälla för kamerabevakning såvitt avser ärenden, beslut, överträdelser m.m. som inte regleras direkt i kamerabevakningslagen.

Konsekvenser

Utredningen framhåller det omfattande pågående arbetet inom Regeringskansliet som på olika sätt rör EU:s nya dataskyddsreglering och bedömer att konsekvenserna av utredningens förslag därför får bli preliminära uppskattningar. De lämnade förslagen innebär, enligt utredningen, inte några större ändringar för kommunernas del. Det kan bli fråga om en minskning av antalet tillståndsärenden där en kommun ska få tillfälle att yttra sig före ett beslut om tillstånd. Sammantaget kan förslagen väntas medföra endast mindre kostnader av engångskaraktär för kommuner samt bedöms rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

Underremiss

Finansroteln har remitterat "En ny kamerabevakningslag" till bl. a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till samtliga dotterbolag. SISAB, Stockholms Hamn, Micasa Fastigheter, Bostadsförmedlingen, S:t Erik Livförsäkring, S:t Erik Försäkring, Stockholm Business Region, S:t Erik Markutveckling, Stadsteatern och S:t Erik Markutveckling har valt att inte svara på remissen. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna.

AB Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Svenska Bostäder ställer sig bakom förslaget till "En ny kamerabevakningslag". Bolaget berörs i mycket liten omfattning av förslaget. De kameror bolaget har idag är inte

tillståndspliktiga då de inte är uppsatta på offentliga platser. I övrigt följs de lagar och förordningar som gäller där kameraövervakning sker (*bilaga 1*).

AB Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Familjebostäder har fokuserat på de frågor som berör tillståndskrav och anmälningsskyldighet.

Enligt *Lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag* ska de allmännyttiga bostadsbolagen bedriva sin verksamhet på affärsmässiga villkor likt privata bostadsbolag. Allmännyttiga bostadsbolag nämns inte i förslaget, men utifrån texten i kapitel 11:5 görs tolkningen att de allmännyttiga bostadsbolagen här kommer att betraktas som myndighet i lagens mening. Det innebär att åtskillnad kommer att göras mellan kommunala bostadsbolag och privata fastighetsägare. De kommunalägda bostadsbolagen ser ut att falla under begreppet allmänt intresse och kommer därmed åläggas en betydande högre administrativ börda för kamerabevakning jämfört med en privat fastighetsägare, en börda som också drabbar tillståndsmyndigheten. Enligt utredningen är skillnaden i behandling exempel på saklig inkonsekvens som får godtas i och med att begreppet allmänt intresse används som avgränsning (SOU 2017:55, sid 261).

Familjebostäder rekommenderar starkt lagstiftaren att inte göra åtskillnad mellan privata och kommunala bostadsbolag då bostadsuthyrning i sig inte kan anses som myndighetsutövning. Bolaget vill därför att förslaget ändras så att det tydligt framgår att bostadsuthyrning, oavsett huvudman, inte ingår i begreppet allmänt intresse och att slopandet av tillståndskrav och anmälningsplikt även omfattar de allmännyttiga bostadsbolagen (*bilaga 2*).

AB Stockholms hems remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholms hem tillstyrker betänkandets föreslagna lag med förtydliganden av beaktandegrunderna kring skälighet av kamerabevakning. Vidare ses centraliseringen av tillståndshantering till Datainspektionen som en möjlig effektivisering av bedömningsprocessen om huruvida intresset av bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad, eller vice versa.

Hänsyn bör tas till viss teknisk utrustning som riskerar bli en gråzon för lagstiftningen. Exempelvis den tekniska utvecklingen av termosensorer, dvs en sorts värmekamera. Denna snabbt utvecklande teknologi visar ej ansiktsattribut eller personliga detaljer på kropp, men termosensorer fungerar lika bra i mörker, dimma, rök, tunnare vegetation etc. som i dagsljus. Det behövs i dagsläget inget tillstånd och utvecklingen går fort framåt. Termosensorer/kameror används redan idag i bevakningssyfte och bolaget ser en risk att en fortsatt snabb utveckling utan reglering, kan skapa/medföra osäkerhet i rättsutövande i framtiden (*bilaga 3*).

Stockholm Vatten och Avfall AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Vatten och Avfall ser positivt på förslaget att kameraövervakningslagen ersätts av en ny lag och att utredningen har anpassat förslaget efter EU:s nya reglering inom området personuppgiftsbehandling. Vidare är det positivt att utgångspunkten har

varit att tillgodose behoven av berättigad kamerabevakning, men samtidigt ge ett förstärkt skydd för den personliga integriteten (*bilaga 4*).

AB Stokabs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Användningen av olika typer av tekniska utrustningar, inklusive olika typer av kameror, för andra syften är "ren" personbevakning (d.v.s. det direkta syftet att kontrollera människors förehavanden), t.ex. för att räkna hur många människor som passerar en viss plats, hur trafikflödena ser ut för bilar, cyklar, gående etc. samt för att utföra analyser av sådana data m.m. kommer att öka i framtiden och vara avgörande för städers möjlighet att bli "smarta". Sådan användning kommer enligt Stokabs uppfattning att förutsätta den typ av integritetsfrämjande teknik som gör personidentifiering omöjlig. Stokab anser därför att för att det framtida behovet av användning av bl.a. kameror, för andra syften än personbevakning, ska kunna tillgodoses samtidigt som den personliga integriteten skyddas, bör den nya kamerabevakningslagen inte omfatta kamerabevakning som sker på så sätt, bl.a. genom användning av integritetsfrämjande teknik, att personidentifiering inte är möjlig (*bilaga 5*).

Stockholm Stads Parkerings AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

För Stockholm Parkering skulle möjligheten för tillstånd för kameraövervakning bidra positivt i bolagets brottsförebyggande arbete i bolagets publika anläggningar. Bolagets publika anläggningar som är öppna för allmänheten, drabbas av skadegörelse, inbrott och i vissa fall anlagd brand. Möjligheten till temporär eller i vissa fall bestående kameraövervakning i en brottsutsatt publik anläggning, torde med tydlig upplysning och hänvisning till adekvat dataskyddshantering, bidra positivt till Stockholm Parkerings brottsförebyggande arbete.

I den nya kameraövervakningslagen utreds utvidgat undantag från tillståndskrav. Tillståndskrav för kameraövervakning ska gälla endast för vissa subjekt och platser dit allmänheten har tillträde. Tillståndskrav gäller dock myndigheter, både statliga och kommunala, även om uppgiften avser brottsbekämpning. Bolaget önskar ett förtydligande kring begreppet om utvidgat undantag från tillståndskrav, i synnerhet vid temporär kameraövervakning i anläggningar dit allmänheten har tillträde. Gällande kameraövervakning och det stärkta integritetsskyddet på arbetsplatsen med krav på yttrande samt förhandling från skyddsombud anser bolaget att förhandlingsskyldighet kan råda. I övrigt har bolaget inga synpunkter (*bilaga 6*).

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen är positiv till att anpassningen av den nya EU- regleringen om behandling av personuppgifter på området för kameraövervakning sker genom en ny lag, kamerabevakningslagen.

I kapitel 10 Lagens syfte och tillämpningsområde (avsnitt 10.4) och i lagförslaget 5 § föreslås att kamerabevakningslagen inte ska gälla vid bl.a. kamerabevakning som sker i en verksamhet som omfattas av tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

Koncernledningen menar att bestämmelsen är svårbegriplig, både vad gäller lagtexten och vad utredningen skrivit i kommentaren. Med hänsyn till att bägge grundlagarna är viktiga delar av den lagstiftning svenska myndigheter har att tillämpa i sina

verksamheter, bl.a. bestämmelserna om rätten att ta del av allmänna handlingar i 2 kap. TF, ger en bokstavstolkning av bestämmelsen vid handen att kamerabevakning inom t.ex. de kommunala myndigheternas inklusive bolagens verksamheter faller utanför lagens tillämpningsområde. Detta är uppenbart inte avsikten med bestämmelsen som behöver formuleras så att tillämpningsområdet för lagen blir tydlig och det blir begripligt vad som gäller i förhållandet till dataskyddsförordningen samt rätten till yttrande- och informationsfriheten.

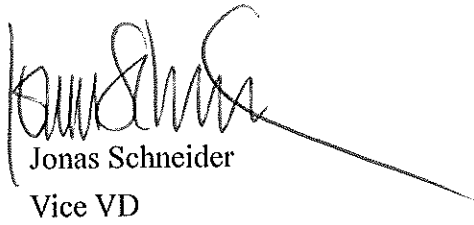
Koncernledningen är positiv till de utökade möjligheter till övervakning/bevakning som förslaget innebär då samhällsutvecklingen medför krav på förstärkt samverkan kring bl.a. brottsförebyggande arbete och ansvar för många samhällsaktörer, däribland kommunerna på lokal nivå. Det kan betonas att kameraövervakning är ett verktyg bland flera och att det, såsom utredningen funnit, är viktigt att upprätthålla balansen mellan behovet av kameraövervakning för berättigade ändamål och de enskildas skydd mot otillbörliga ingrepp i den personliga integriteten.

Koncernledningen är också positiv till att tillståndsprövningen genom förslaget kan förväntas bli mer förutsebar och enhetlig genom den precisering i lagtexten av vad som särskilt ska beaktas vid intressebedömningen av kamerabevakning.

Familjebostäder anser att lagstiftaren inte ska göra åtskillnad mellan privata och kommunala bostadsbolag. Enligt Familjebostäder kommer de kommunala bostadsbolagen genom kravet på tillstånd för kamerabevakning på allmän plats att åläggas en betydande högre administrativ börda jämfört med de privata fastighetsägarna och det är inte förenligt med att de kommunala bostadsbolagen också ska bedriva sin verksamhet på affärsmässiga villkor.

Myndigheters verksamhet består i myndighetsutövning eller annars i uppgifter av allmänt intresse. Begreppet ”allmänt intresse” är vidare än myndighetsutövning och omfattar i princip alla uppgifter en kommun och dess bolag har kompetens att utföra enligt kommunallagen. Till dessa uppgifter hör bostadsförsörjning. Som Familjebostäder konstaterar kan det bli inkonsekvent att verksamheter av samma slag kan bedömas olika när det gäller krav på tillstånd för kamerabevakning beroende på om de bedrivs av ett kommunalt bolag eller av en privat aktör.

Koncernledningen kan konstatera att detta utgör ytterligare ett exempel där det ställs högre krav på de kommunala bostadsbolagen jämfört med privata företag trots att de befinner sig på samma konkurrensutsatta marknad. I den avvägning som måste göras anser dock koncernledningen att administrationen som följer av ett tillståndsförfarande inte får anses så betungande, om än ekonomiskt fördyrande, att det motiverar ett undantag för kommunala bostadsföretag från kravet på tillstånd för kamerabevakning på allmän plats. I bästa fall kommer medborgarna att se de allmännyttiga bostadsföretagen som en garant för en ansvarsfull, om än i vissa fall nödvändig, kameraövervakning.



Jonas Schneider
Vice VD

Sid. 10 (17)

Bilagor

1. Remissvar AB Svenska Bostäder
2. Remissvar AB Familjebostäder
3. Remissvar AB Stockholmshem
4. Remissvar Stockholm Vatten och Avfall AB
5. Remissvar AB Stokab
6. Remissvar Stockholms Stads Parkerings AB



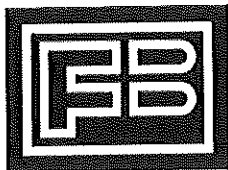
Yttrande "Remittering av betänkandet "En ny kamerabevakningslag"

Svenska Bostäder ställer sig bakom förslaget till "En ny kamerabevakningslag".

Svenska Bostäder berörs i mycket liten omfattning av förslaget. De kameror vi har idag är inte tillståndspliktiga då de inte är uppsatta på offentliga platser. I övrigt följer vi de lagar och förordningar som gäller där kameraövervakning sker.

AB SVENSKA BOSTÄDER

Pelle Björklund
VD



Remissvar: Betänkandet En ny kamerabevakningslag (SOU 2017:55)

Bakgrund

Utredningens uppdrag har varit att utreda vissa frågor avseende kameraövervakning och bl a analysera anpassningsbehov till den nya dataförordningen vad gäller behandling av personuppgifter. Enligt gällande lag gäller som huvudregel krav på tillstånd för övervakning av platser dit allmänheten har tillträde. Översyn görs också avseende om lagens tillämpning kopplade till ny teknik, t ex drönare utrustade med kameror. Vad gäller brottsbekämpning har uppdraget varit att överväga om möjligheterna till kameraövervakning på särskilda brottsutsatta platser behöver förbättras.

Synpunkter

Familjebostäder har fokuserat på de frågor som berör tillståndskrav och anmälningsskyldighet.

Enligt *Lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag* ska de allmännyttiga bostadsbolagen bedriva sin verksamhet på affärsmässiga villkor likt privata bostadsbolag. Allmännyttiga bostadsbolag nämns inte i förslaget, men utifrån texten i kapitel 11:5 görs tolkningen att de allmännyttiga bostadsbolagen här kommer att betraktas som myndighet i lagens mening. Det innebär att åtskillnad kommer att göras mellan kommunala bostadsbolag och privata fastighetsägare. De kommunalägda bostadsbolagen ser ut att falla under begreppet allmänt intresse och kommer därmed åläggas en betydande högre administrativ börda för kamerabevakning jämfört med en privat fastighetsägare, en börda som också drabbar tillståndsmyndigheten. Enligt utredningen är skillnaden i behandling exempel på saklig inkonsekvens som får godtas i och med att begreppet allmänt intresse används som avgränsning (SOU 2017:55, sid 261).

Familjebostäder rekommenderar starkt lagstiftaren att inte göra åtskillnad mellan privata och kommunala bostadsbolag då bostadsuthyrning i sig inte kan anses som myndighetsutövning. Bolaget vill därför att förslaget ändras så att det tydligt framgår att bostadsuthyrning, oavsett huvudman, inte ingår i begreppet allmänt intresse och att sloandet av tillståndskrav och anmälningsskyldighet även omfattar de allmännyttiga bostadsbolagen.

Stockholm 2017-08-09

Anette Sand

Stockholmshem

Remissvar - Betänkandet En ny kamerabevakningslag (SOU 2017:55)

AB Stockholmshem (bolaget nedan) får härmed avge följande remissvar över rubricerat ärende.

Bakgrund

I Betänkandet föreslås att kameraövervakningslagen ska ersättas av en ny lag, som ska heta kamerabevakningslagen och träda i kraft den 25 maj 2018. Den nya lagen ämnar anpassas efter EU:s nya förordning och direktiv gällande kameraövervakning samt ge ökade möjligheter till kamerabevakning både för brottsbekämpande och andra berättigade ändamål. Samtidigt ska kamerabevakningslagen ge ett förstärkt skydd för den personliga integriteten vid kamerabevakning, bl.a. på arbetsplatser.

Bolagets synpunkter

Bolaget tillstyrker betänkandets föreslagna lag med förtydliganden av beaktandegrunderna kring skälighet av kamerabevakning. Vidare ses centraliseringen av tillståndshantering till datainspektionen som en möjlig effektivisering av bedömningsprocessen om huruvida intresset av bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad, eller vise versa.

Hänsyn bör tas till viss teknisk utrustning som riskerar bli en gråzon för lagstiftningen. Exempelvis den tekniska utvecklingen av termosensorer, dvs en sorts värmekamera. Denna snabbt utvecklande teknologi visar ej ansiktsattribut eller personliga detaljer på kropp men termosensorer fungerar lika bra i mörker, dimma, rök, tunnare vegetation etc. som i dagsljus, det behövs i dagsläget inget tillstånd och utvecklingen går fort framåt. Termosensorer/kameror används redan idag i bevakningssyfte och vi ser en risk att en fortsatt snabb utveckling utan reglering, kan skapa/medföra osäkerhet i rättsutövande i framtiden.

Stockholm, 2017-08-10

Linus Johansson
Tf VD

Betänkandet En ny kamerabevakningslag (SOU 2017:55)

Stockholm Vatten och Avfall ser positivt på förslaget att kameraövervakningslagen ersätts av en ny lag och att utredningen har anpassat förslaget efter EU:s nya reglering inom området personuppgiftsbehandling.

Vidare är det positivt att utgångspunkten har varit att tillgodose behoven av berättigad kamerabevakning, men samtidigt ge ett förstärkt skydd för den personliga integriteten.

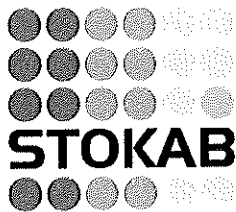
I nedan listade områden delar vi utredningens uppfattning och ser extra positivt på dessa förslag, då de kommer att underlätta hanteringen och tydliggöra de krav som finns för kamerabevakning.

- Upplysningskravet
- Tillståndskravet
- Anmälningsskyddet
- Integritetsskydd på arbetsplatser
- Integritetsskydd i övrigt
- Tillsyn

I övriga delar har vi inga synpunkter.

Malin Warpare
Avdelningschef Personal- och verksamhetsutveckling
Stockholm Vatten och Avfall

Krister Schultz
VD
Stockholm Vatten och Avfall



Yttrande över betänkandet en ny kamerabevakningslag (SOU 2017:55)

Stockholms stad har, genom Stokab, byggt ett operatörsneutralt passivt fibernät som når drygt 90 procent av hushållen och i princip 100 procent av företagen i Stockholm. Stokabs dotterbolag, S:t Erik Kommunikation, driver och administrerar Stockholms stads interna kommunikationsnät enligt uppdrag av Kommunfullmäktige. Uppdraget omfattar alla Stockholms stads verksamheter och bolag, såväl administrativa som tekniska nät.

Stokab noterar att den nya kamerabevakningslagen, liksom den gällande kameraövervakningslagen, föreslås gälla vid kamerabevakning, vilket omfattar bl.a. att en *"TV-kamera, ett annat optisk-elektroniskt instrument eller en därmed jämförbar utrustning, utan att manövreras på platsen, används varaktigt eller regelbundet upprepat för personbevakning"*. Med personbevakning avses att personer *"kan identifieras genom bevakningen"*, vilket omfattar såväl personbevakning som sker i det direkta syftet att kontrollera människors förehavanden och användning i situationer där detta direkta syfte saknas men där människor normalt kan komma in i kamerans upptagningsområde.

Utredningen lyfter samtidigt även fram att de tekniska möjligheterna att skydda enskildas personliga integritet har ökat efter hand som teknikutvecklingen fortskridit samt konstaterar att denna utveckling kan väntas fortsätta. Som exempel på integritetsfrämjande teknik nämns sådan teknik som innebär att personer i bild maskeras så att det inte går att identifiera dem, teknik som krypterar upptaget bild- och ljudmaterial samt teknik som innebär att *"ursprungsbilden"* raderas omedelbart och att endast viss information tillgängliggörs för bildbehandling, t.ex. information om antalet människor som passerat denna.

Användningen av olika typer av tekniska utrustningar, inklusive olika typer av kameror, för andra syften är *"ren"* personbevakning (d.v.s. det direkta syftet att kontrollera människors förehavanden), t.ex. för att räkna hur många människor som passerar en viss plats, hur trafikflödena ser ut för bilar, cyklar, gående etc. samt för att utföra analyser av sådana data m.m. kommer att öka i framtiden och vara avgörande för städers möjlighet att bli *"smarta"*. Sådan användning kommer enligt Stokabs uppfattning att förutsätta den typ av integritetsfrämjande teknik som gör personidentifiering omöjlig. Stokab anser därför att för att det framtida behovet av användning av bl.a. kameror, för andra syften än personbevakning, ska kunna tillgodoses samtidigt som den personliga integriteten skyddas, bör den nya kamerabevakningslagen inte omfatta kamerabevakning som sker på så sätt, bl.a. genom användning av integritetsfrämjande teknik, att personidentifiering inte är möjlig.

Med vänlig hälsning

AB Stokab

Staffan Ingvarsson
Verkställande direktör



Remissvar ” En ny kameraövervakningslag (SOU 2017:55)”

Stockholm Parkering mottog 2017-06-30 en remiss från Stockholms Stadshus AB gällande ” En ny kameraövervakningslag (SOU 2017:55)” dnr 110-1109/2017.

Den nya kameraövervakningslagens strävan är att behålla huvuddragen från befintlig lagstiftning. Kameraövervakning i samhället som sker öppet, av platser dit allmänheten har tillträde, med kravet om att det så upplysas om att det sker kameraövervakning både vad gäller platser dit allmänheten har tillträde och vad gäller andra platser. I nya lagen utreds bland annat möjligheten att nyttja ny teknik såsom kamerautrustade drönare och om kameraövervakning på särskilt brottsutsatta platser behöver förbättras och om andra relevanta aktörer än brottsbekämpande myndigheter har ändamålsenliga möjligheter till sådan övervakning. Förslaget omfattar även om integritetsskyddet på arbetsplatser behöver förbättras.

Stockholm Parkering har valt att lämna följande synpunkter

För Stockholm Parkering skulle möjligheten för tillstånd för kameraövervakning bidra positivt i bolagets brottsförebyggande arbete i bolagets publika anläggningar. Bolagets publika anläggningar som är öppna för allmänheten, drabbas av skadegörelse, inbrott och i vissa fall anlagd brand. Möjligheten till temporär eller i vissa fall bestående kameraövervakning i en brottsutsatt publik anläggning, torde med tydlig upplysning och hänvisning till adekvat dataskyddshantering, bidra positivt till Stockholm Parkerings brottsförebyggande arbete.

I den nya kameraövervakningslagen utreds utvidgat undantag från tillståndskrav. Tillståndskrav för kameraövervakning ska gälla endast för vissa subjekt och platser dit allmänheten har tillträde. Tillståndskrav gäller dock myndigheter, både statliga och kommunala, även om uppgiften avser brottsbekämpning. Bolaget önskar ett förtydligande kring begreppet om utvidgat undantag från tillståndskrav, i synnerhet vid temporär kameraövervakning i anläggningar dit allmänheten har tillträde. Gällande kameraövervakning och det stärkta integritetsskyddet på arbetsplatsen med krav på yttrande samt förhandling från skyddsombud anser bolaget att förhandlingsskyldighet kan råda. I övrigt har bolaget inga synpunkter.

Christian Rockberger, VD